

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

237.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 33. schůze konané dne 3. dubna 2008

ke Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Postavení zdravotně postižených osob v Evropské unii: Evropský akční plán 2008 – 2009 /kód dokumentu 15914/07, KOM(2007) 738 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra práce a sociálních věcí MUDr. Mariána Hoška, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Soni Markové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jozef Kochan v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru

DOKUMENT 15914/07

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Postavení zdravotně postižených osob v Evropské unii: Evropský akční plán 2008 – 2009

KOM(2007) 738 v konečném znění, kód Rady 15914/07

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Radě EU:**
26. 11. 2007
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
30. 11. 2007
- **Datum projednání ve VEZ:**
21. 2. 2007 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 19. 3. 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 21. 3. 2008 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Sdělení není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Rok 2003 byl vyhlášen „Evropským rokem osob se zdravotním postižením“ a měl mimo jiné přispět ke zvýšení povědomí veřejnosti o právech více než 50 milionů Evropanů se zdravotním postižením.
Od tohoto roku byla vytvořena strategie Komise pro oblast zdravotních postižení a Akční plán EU pro oblast zdravotních postižení pro období 2003 – 2010¹. Všechny tyto iniciativy si také kladou za svůj hlavní cíl, aby se pro zdravotně postižené osoby stala rovnost příležitostí skutečností.

¹ V průběhu tohoto roku byla také dále rozvinuta iniciativa Mexika o Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením.

Kromě toho má uvedená iniciativa tři další základní cíle:

- plně aplikovat Směrnici rovného zacházení v zaměstnání a na pracovišti (2000/ 78/ ES),
- podporovat zařazení problematiky zdravotního postižení do náležitých oblastí politiky společenství, a
- zlepšovat sociální začlenění osob se ZP a vytvářet podmínky pro jejich rovné zacházení.

Jako potvrzení této snahy v projednávaném sdělení Komise uvádí společný podpis Evropského společenství a jeho členských států, které se jím připojily k signatářům Úmluvy Organizace spojených národů o právech zdravotně postižených osob.²

Celkovým účelem tohoto sdělení je:

- a) analyzovat vývoj situace zdravotně postižených osob,
- b) podat zprávu o výsledcích, kterých bylo dosaženo ve druhé fázi akčního plánu EU pro oblast zdravotních postižení pro období 2006 – 2007,
- c) určit priority pro období 2008 – 2009, aby bylo dosaženo strategických cílů akčního plánu EU pro oblast zdravotních postižení pro další období.

• **Obsah a dopad:**

V rámci hodnocení současné situace osob se zdravotním postižením ve své úvodní části sdělení konstatuje, že existuje vysoká korelace mezi zdravotním postižením a stárnutím, dále také, že oproti dalším znevýhodněným skupinám jsou osoby se zdravotním postižením i nadále nepoměrně více vylučovány z trhu práce, a že situace zdravotně postižených žen je horší než situace zdravotně postižených mužů. Provedená analýza také naznačuje, že u lidí, kteří jsou postiženi poruchou učení nebo intelektu, je navíc ještě menší pravděpodobnost, že budou pracovat, než je tomu u lidí s fyzickým postižením.

Vyhodnocování období 2006 – 2007 a uskutečňování akčního plánu EU pro oblast zdravotních postižení projednávané sdělení rozděluje do 3 částí.

V první se věnuje společným aktivitám Společenství a členských států, mezi nimiž vyzdvihuje dopad společného evropského přístupu ke zdravotním postižením na obsah úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.³

V oblasti opatření na úrovni EU je ve sdělení zmíněno, že se Evropský akční plán pro období 2006 – 2007 zaměřil na čtyři základní oblasti, jež mají podpořit nezávislý život osob se zdravotním postižením. Těmito oblastmi jsou podpora (hospodářské) aktivity, podpora kvalitních pečovatelských služeb, dostupnost běžného zboží a služeb a zvýšení analytických schopností EU.

V oblasti podpory aktivity je zmíněno, že malé zapojení zdravotně postižených osob do pracovního procesu nemusí být nutně způsobeno pouze diskriminačními překážkami, ale i těmi nediskriminačními. Pro řešení tohoto problému je nutné vhodně zkombinovat

²Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, která byla v roce 2002 iniciována Mexikem, byla přijata 30. března 2007. První den ji podepsal rekordní počet zemí – 82, což je čtyřikrát více, než je stanovená hranice pro okamžitou platnost úmluvy.

Dokument obsahuje princip, že 650 milionů lidí na světě, kteří trpí zdravotním postižením, by mělo požívat stejných práv jako normální lidé. Úmluva chrání zdravotně postižené osoby před všemi druhy diskriminace a pokrývá občanská, politická, ekonomická, sociální a kulturní práva. Zavazuje smluvní strany nejenom k přijetí zákonů a nařízení dodržující tento princip, ale také k zajištění, aby v praktickém životě docházelo k lepší integraci zdravotně postižených lidí do společnosti.

Doplňkový protokol podepsalo 44 zemí. Povoluje jednotlivcům a skupinám podávat petice v případě porušení práv výboru OSN, když byly vyčerpány všechny možnosti na národní úrovni.

³Členské státy a Komise se v červnu 2007 na neformálním setkání ministrů k otázkám zdravotních postižení dohodly pracovat spolu s občanskou společností na soudržném a koordinovaném přístupu pro provedení úmluvy OSN. Bylo dohodnuto, že skupina na vysoké úrovni pro zdravotní postižení EU by měla rozpoznat společné výzvy a jejich řešení a podat zprávu o pokroku na budoucích setkáních ministrů o otázkách zdravotního postižení.

nástroje, které jsou k dispozici a jejichž úkolem bude potírat diskriminaci, poskytovat aktivní podporu a odstraňovat bariéry bránící přístupnosti.⁴

Sdělení také zdůrazňuje, že důležitou roli při podporování zaměstnávání a začleňování zdravotně postižených osob do společnosti a také při podporování přístupnosti bude hrát politika soudržnosti.⁵

Pokud se jedná o přístup ke kvalitním podpůrným a pečovatelským službám, je zmíněno písemné stanovisko skupiny na vysoké úrovni pro zdravotní postižení k zohledňování zdravotního postižení v rámci zjednodušené otevřené metody koordinace v oblasti začleňování do společnosti, sociální ochrany a dlouhodobé péče a praktický rámec kvality sociálních služeb obecného zájmu pro zdravotně postižené osoby, založený na lidských právech a komplexním systému pro řízení kvality dohodnutý na úrovni EU toutéž skupinou.⁶

V oblasti dostupnosti zboží a služeb je prvním evropským právním předpisem, jež stanoví rovné postavení pro osoby zdravotně postižené i osoby bez zdravotního postižení, nařízení z roku 2006 o právech zdravotně postižených osob a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě.⁷ Podobné závazky byly přijaty v odvětví mezinárodních železnic. Dále byla posílena přístupnost informačních a komunikačních technologií a Komise podpořila několik pilotních projektů a výzkum přístupnosti zastavěného prostředí.

Proto, aby se zvýšily analytické schopnosti EU, zvýší Eurostat své úsilí, aby v rámci evropského statistického systému dále rozvíjel statistiku Společenství týkající se osob se zdravotním postižením.

V další části sdělení vytyčuje cíle a priority Evropského akčního plánu na období 2008 – 2009. Za základní předpoklad začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti považuje sdělení přístupnost, kterou bude třeba v nadcházejícím období rozvíjet především v oblasti podpory přístupnosti trhu práce, zvýšení dostupnosti zboží, služeb a infrastruktury, konsolidace analytických schopností Komise při podpoře přístupnosti, podpory provádění úmluvy OSN a doplnění legislativního rámce Společenství, který se týká ochrany proti diskriminaci.

V oblasti podpory přístupnosti trhu práce plánuje Komise za účelem zvýšení počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením uplatňovat kombinaci pružných a spolehlivých smluvních ujednání, práce na zkrácený úvazek nebo dočasné práce, aktivní politiky trhu práce, komplexní strategie celoživotního učení a moderních systémů sociální ochrany poskytujících přiměřený příjem v období nezaměstnanosti.

Pro zvýšení dostupnosti zboží, služeb a infrastruktury vyvíjí Komise legislativní rámec týkající se přístupnosti dopravy a informačních a komunikačních technologií. Komise plánuje navrhnout právní předpisy v oblastech námořní a autobusové dopravy, přičemž bude stavět na nových, výše zmíněných evropských právních předpisech týkajících se letecké dopravy a na nařízení o odvětví mezinárodní železnice o právech zdravotně postižených osob a osob se sníženou pohyblivostí.

⁴V této souvislosti je zmíněna dokončená transpozice směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání (směrnice 2000/78/ES ze dne 27. 11. 2000) ve všech členských státech, některé rozsudky Evropského soudního dvora a dokončování nového nařízení o státních blokových výjimkách.

⁵Operační programy připravené a provedené členskými státy, regiony a rovněž v rámci širšího partnerství ve spolupráci s Komisí, financované Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropským sociálním fondem (ESF). Obecně nařízení pro období 2007 – 2013 stanoví, že „jedním z kritérií, které je třeba dodržovat při určení opatření spolufinancovaných fondy a které je třeba zohlednit během jednotlivých fází provádění, je přístupnost pro osoby se zdravotním postižením“.

⁶Obsahuje vysvětlení, co se rozumí kvalitou uvedených služeb a definuje společné znaky a příslušná kritéria. Klade důraz na jejich různorodost a zvláštnosti stejně jako na potřebu stanovit ukazatele kvality.

⁷Nařízení 1107/2006 ze dne 5. 7. 2006.

Pro konsolidaci analytických schopností Komise bude vytvořena evropská akademická síť odborníků na zdravotní postižení, jejímž úkolem bude poskytovat vědecké podklady a podporu shromažďováním důkazních materiálů a doporučení významných pro Evropský akční plán.

Zmíněné doplnění legislativního rámce Společenství, který se týká ochrany proti diskriminaci, proběhne tak, že Komise navrhne v roce 2008 směrnici, která by doplnila stávající rámec EU založený na článku 13 Smlouvy o ES týkající se prevence a ochrany proti diskriminaci překračující rámec pracovního trhu, včetně diskriminace na základě zdravotního postižení.

Ve svém závěru pak sdělení konstatuje, že pro naplňování uvedených cílů je zásadně důležitá spolupráce mezi Komisí a členskými státy, a také osobami se ZP a dalšími zúčastněnými stranami.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Postavení zdravotně postižených osob v Evropské unii: Evropský akční plán 2008 – 2009.

Jozef Kochan v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru